

UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ 123456789

(įmonės pavadinimas, kodas)

PATVIRTINTA
2015.01.02 direktoriaus
įsak., Nr. DS-1**DIRBANČIO ELEKTRINIAIS ĮRANKIAIS SAUGOS IR**
SVEIKATOS INSTRUKCIJA**Nr. 2****1. BENDROJI DALIS**

1. Kilnojamaais elektriniais įrankiais gali dirbti asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų, susipažinęs su naudojamų įrankių eksploatacijos taisyklėmis, pasitikrinusiam sveikatą bei instruktuojamam (įforminus instruktavimo registravimo žurnaluose) pagal:
  - 1.1 darbuotojo saugos ir sveikatos (pagal darbo vietą) instrukciją.
2. Periodiškai darbuotojas instruktuojamas ne rečiau kaip vieną kartą per dvylika mėnesių.
3. Papildomai darbo vietoje darbuotojas instruktuojamas: jei patvirtinama nauja darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcija arba padaroma pakeitimų esamoje; jei pakeičiama darbo vieta (atliekamas darbas); valstybiniam darbo inspektoriui, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui arba tiesioginiam vadovui įsitikinus, kad darbuotojo žinios yra nepakankamos; pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos darbuotojo saugai ir sveikatai; įvykus nelaimingam atsitikimui, avarijai arba susirgus profesine liga.
4. Darbuotojas, dirbantis kilnojamaais elektriniais įrankiais, privalo laikytis UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ nustatyto darbo ir poilsio režimo:
  - 4.1 darbo ir poilsio režimas nustatomas pagal įmonės darbo tvarkos taisykles;
  - 4.2 dirbtas laikas žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose;
  - 4.3 draudžiama dirbti dvi pamainas iš eilės;
  - 4.4 suteikiama pertrauka pavalgyti ir pailsėti, kurią darbuotojas naudoja savo nuožiūra. Jis šiuo metu gali palikti darbo vietą;
  - 4.5 vykdyti tiesioginio UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovo nurodymus;
  - 4.6 dirbti tik tuos darbus, kuriuos atlikti yra instruktuojamasis;
  - 4.7 darbuotojui draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas.
5. Naudojantis tik tvarkingais kištukiniais lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga. Pastebėjus įrenginių ar instrumentų gedimą, esant netvarkingoms asmeninėms apsaugos priemonėms, darbus nutraukti ir nedelsiant pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui.
6. Naudojami prietaisai, instrumentai bei įrenginiai turi būti tvarkingi, laikomi jiems skirtoje vietoje.

7. Eksploatuojant elektros prietaisus draudžiama:
  - 7.1 7.1. į vieną kištukinį elektros lizdą jungti kelis didelio galingumo prietaisus, kai jų galingumas viršija instaliacijos laidų apskaičiuotąjį galingumą;
  - 7.2 palikti veikiančius įrenginius be priežiūros;
  - 7.3 patalpų šildymui naudoti savos gamybos šildymo prietaisus.

Pagrindiniai saugos darbe reikalavimai dirbant elektriniais įrankiais

8. Elektriniai įrankiai privalo atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:
  - 8.1 greitai įsijungti ir išsijungti;
  - 8.2 turi turėti atsiktiniam prisilietimui nepasiekiamas srovę nešančias dalis;
  - 8.3 laidai turi būti vientisi, laidų izoliacija turi būti be akivaizdžių pažeidimų, įtrūkimų ir t.t.
9. Reikalavimai dirbant su rankinėmis mašinomis ir įrankiais:
  - 9.1 prijungti šiuos įrankius per skiriamuosius transformatorius, dažnio keitiklius, apsauginius atjungimo įrenginius leidžiama, turint ne žemesnę kaip VK kvalifikaciją;
  - 9.2 pavojingose patalpose leidžiama dirbti su I, II ir III - ios klasės izoliacijos rankinėmis elektros mašinomis bei įrankiais, arba su 0-01 klasės, tačiau naudojantis asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis arba prijungus šiuos įrankius per skiriamuosius transformatorius, dažnio keitiklius, apsauginius atjungimo įrenginius;
  - 9.3 draudžiama skiriamuosius transformatorius, dažnio keitiklius, apsauginius atjungimo įrenginius įnešti į metalinių talpų, rezervuarų bei pavojingų patalpų vidų;
  - 9.4 labai pavojingose patalpose leidžiama dirbti tik su I, II ir III - ios klasės izoliacijos rankinėmis elektros mašinomis ir įrankiais, naudojantis asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis arba be jų, prijungus šiuos įrankius per skiriamuosius transformatorius, dažnio keitiklius, apsauginius atjungimo įrenginius, o su 0 ir 01 - tik prijungus juos per skiriamuosius transformatorius, dažnio keitiklius, apsauginius atjungimo įrenginius;
  - 9.5 prie skiriamojo transformatoriaus, dažnio keitiklio, apsauginio atjungimo įrenginio leidžiama prijungti tik vieną elektros mašiną ar įrankį.
10. 50 V kištukiniai lizdai ir šakutės, skirtos elektriniams įrankiams ir kilnojamiems šviestuvams jungti, savo spalva ir konstrukcija turi skirtis nuo 127 ir 220 V kištukinių lizdų ir šakučių. 127 ir 220 V kištukiniai lizdai ir šakutės turi turėti papildomą įžeminantįjį kontaktą.
11. Rankinis kilnojamas šviestuvas turi būti su metaliniu tinkleliu lempai apsaugoti, įtaisui jam pakabinti ir guminiu kabeliu ir kištuku. Kilnojamųjų šviestuvų įtampa turi būti ne aukštesnė kaip 50 V.
12. Stacionarius šviestuvus naudoti kaip rankines kilnojamas lempas draudžiama.
13. Vieną kartą per 6 mėnesius megometru turi būti patikrinta visų elektrinių įrankių, kilnojamųjų šviestuvų, pažeminančiųjų ir srovės dažnumo keitiklių izoliacijos varža tarp atskirų kabelio gyslų, o tarp gyslų ir korpuso bei įžeminančios gyslos sveikumas.
14. UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ darbuotojas, dirbantis kilnojamaisiais elektriniais įrankiais, turi žinoti:
  - 14.1 darbo vietos planą;
  - 14.2 specialiųjų tarnybų ir atsakingų asmenų telefonų numerius;
  - 14.3 įmonės vidaus darbo ir poilsio tvarką.
15. Asmens higienos reikalavimai:

- 15.1 darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų;
- 15.2 draudžiama eiti į visuomeninio maitinimo įstaigas, apsirengus darbo drabužiais;
- 15.3 prieš pertraukas ir po darbo, švariai nusiplauti su muilu rankas.
16. Pakilus kūno temperatūrai pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.
17. Atsisakymo dirbti tvarka:
  - 17.1 pavojaus saugai ir sveikatai atvejais, darbuotojas turi teisę nutraukti darbą ir nedelsdamas raštu pranešti darbdaviui atsisakymo dirbti priežastis;
  - 17.2 jei darbdavys nesutinka su darbuotojo motyvais dėl darbuotojų saugos ir sveikatos neužtikrinimo, ginčai dėl darbuotojo atsisakymo dirbti nagrinėjami įstatymų nustatyta tvarka;
  - 17.3 nepagrįstas atsisakymas dirbti laikomas darbo drausmės pažeidimu;
  - 17.4 už laiką, kurį darbuotojas pagrįstai atsisakė dirbti, darbuotojui mokamas vidutinis darbo užmokestis. Darbuotojui atsisakius dirbti nepagrįstai, už nedirbtą laiką nemokama.
18. Už šios instrukcijos nurodymų nevykdymą, darbuotojui taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.
19. Darbuotojas, dirbantis kintamais elektriniais įrankiais, nukentėjęs nelaimingo atsitikimo metu, turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui. Jeigu reikia, iškviesi greitąją medicinos pagalbą. Darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtinausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

2. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

20. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:
  - 20.1 lekiančios skeveldros ir skiedros - galimi sužalojimai;
  - 20.2 aštrios įrankių briaunos - galimi mechaniniai sužalojimai;
  - 20.3 besisukančios ir kitaip judančios įrenginio dalys – galimos traumos;
  - 20.4 vibracija, triukšmas - neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;
  - 20.5 elektros srovės poveikis - galimi širdies veiklos, kvėpavimo sutrikimai, įvairių laipsnių nudegimai, netenkama sąmonė, kartais ištinka staigi mirtis;
  - 20.6 netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindys) - galimos sunkios bei mirtinos traumos;
  - 20.7 nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai, traumos;
  - 20.8 netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir t.t.) darbo vietoje - neigiamas poveikis organizmui;
  - 20.9 netvarkingi įrenginiai, įrankiai, patalpos ir kt. - galimas susižeidimas, sužalojimas;
  - 20.10 avarinės būklės pastatai - galimos traumos, netgi mirtinos;
  - 20.11 dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiška veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginiai ir profesiniai susirgimai;

- 20.12 aštrūs įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai – galimi sužeidimai, traumos;
- 20.13 krintantys, griūvantys daiktai, kroviniai – galimos traumos, sunkūs sužeidimai;
- 20.14 dūžtantys daiktai, kroviniai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai.
- 21. Darbdavys (įvertinęs kenksmingus ir pavojingus fizikinius, cheminius, biologinius ir kitokius veiksmus) privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Būtinės priemonės:
  - 21.1 apsauginiai akiniai akių apsaugai nuo sužalojimo;
  - 21.2 pirštinės, saugančios rankas nuo sužeidimų;
  - 21.3 darbo kostiumas;
  - 21.4 dirbant su įrankiais metaliniais korpusais, privalomos dielektrinės pirštinės, apsauginiai kilimėliai, kaliošai;
  - 21.5 šalmas;
  - 21.6 darbo avalynė;

Kilnojamųjų elektrinių įrankių bei šviestuvų techninės būklės patikrinimas, saugojimas, išdavimas

- 22. Elektrinių įrankių bei šviestuvų saugojimui bei tikrinimui tiesioginio UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovo įsakymu skiriamas specialus asmuo. Visi minėti įrankiai bei šviestuvai turi turėti inventorinius numerius. Laikomi jie sausoje pašaliniam asmeniui neprieinamoje patalpoje.
- 23. Asmuo, kuriam pavestas kilnojamųjų elektrinių įrankių ir šviestuvų, 0 - 01 klasės įrankių saugojimas, išduoda juos pasirašytinai tik asmenims, turintiems ne mažesnę kaip PK elektrosaugos kvalifikaciją, jeigu instrumentai 0 arba 01 klasės.
- 24. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:
  - 24.1 apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;
  - 24.2 atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;
  - 24.3 tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.
- 25. Asmeninė apsaugos priemonė naudojama kai darbo aplinkoje negalima išvengti rizikos arba pakankamai jos apriboti kolektyvinėmis saugos arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais ir būdais.
- 26. Darbdavys:
  - 26.1 esant reikalui turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių negu numatyta pagal asmeninių apsauginių priemonių sąrašą;
  - 26.2 turi kontroliuoti ar asmeninės apsaugos priemonės, kuriomis aprūpinamas darbuotojas, turi privalomą atitikties žymą arba sertifikatą, įrodantį, kad jos atitinka galiojančių saugos ir sveikatos norminių aktų reikalavimus;
  - 26.3 užtikrinti, kad asmeninės apsaugos priemonės būtų laikomos, naudojamos, valomos, techniškai prižiūrimos, esant reikalui dezinfekuojamos bei aprūpinamos atsarginėmis dalimis priemonės gamintojo pateiktoje informacijoje (instrukcijoje) nustatyta tvarka;
  - 26.4 išduoti pakaitinius asmeninių apsaugos priemonių komplektus jų valymo, skalbimo, taisymo ir nukenksminimo metu;
  - 26.5 įvertinti esamas darbo sąlygas ir nustatyti asmeninių apsaugos priemonių naudojimo trukmę pagal įmonių gamintojų instrukcijas.

27. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją darbuotojas, dirbantis kilnojamaais elektriniais įrankiais, turi grąžinti išeidamas iš darbo, pereidamas į kitą darbą toje pačioje įmonėje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsauginė priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi.
28. Darbuotojas, dirbantis kilnojamaais elektriniais įrankiais, privalo:
  - 28.1 dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
  - 28.2 rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones; laiku pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;
  - 28.3 įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.
29. Draudžiama:
  - 29.1 darbo drabužius susegti smeigtukais, adatomis, kišenėse laikyti pašalinius daiktus, naudoti darbo drabužius ne pagal paskirtį;
  - 29.2 naudotis asmenine apsaugos priemone jei jos galiojimo, išbandymo terminas pasibaigęs.

3. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

30. Gauti tiesioginio UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.
31. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį.
32. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, be sagų darbo drabužiais.
33. Apžiūrėti elektros įrenginius: ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrankį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija, ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų.
34. Jungiant elektros įrenginius įsitikinti ar pakankamo ilgio kabelis, jo prailginimui galima naudoti tik tvarkingus pramoninės gamybos prailgintuvus.
35. Draudžiama:
  - 35.1 liesti drėgnomis rankomis elektros laidus, kabelius, kištukus, prietaisus ar įrenginius;
  - 35.2 dirbti su elektros įrankiais ar įrenginiais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
  - 35.3 dirbti su elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais, jei ant jų pateko skystis.
36. Asmuo, saugantis elektrinius įrankius (įrankininkas), prieš išduodamas juos darbininkams į rankas, privalo patikrinti:
  - 36.1 varžtų bei tvirtinimo mazgų ir detalių priveržimą;
  - 36.2 reduktoriaus tvarkingumą, pasukdamas ranka špindelį (esant atjungtai elektros srovei);
  - 36.3 laidų arba kabelio būklę, izoliacijos sveikumą;
  - 36.4 įžeminimo tvarkingumą;
  - 36.5 jungiklių tvarkingumą ir įrankio darbą, įjungus elektros srovę.

37. Prieš įjungiant elektros prietaisus, įrenginius, įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje.
38. Pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksni, informuoti tiesioginį UAB „JŪSŪ ĮMONĖ“ vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

4. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

39. Vykdyti darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis UAB „JŪSŪ ĮMONĖ“ vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
40. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
41. Palaikyti tvarką darbo vietoje.
42. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsiminėti pašaliniais darbais.
43. Nedirbti jei darbo vieta nepakankamai apšviesta.
44. Darbo su rankinėmis elektros mašinomis ir įrankiais pertraukų metu arba nutrūkus srovės tiekimui, jie turi būti atjungiami nuo elektros tinklo.
45. Elektrosaugos reikalavimai:
  - 45.1 neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
  - 45.2 nedirbti su elektros įrankiais ar įrenginiais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
  - 45.3 nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;
  - 45.4 dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais (jei tai numatyta konstrukcijoje);
  - 45.5 nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių (stalinės lempos ir kt.), kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;
  - 45.6 panaudojus elektros įrankį, prietaisą ar įrankį, tuoj pat išjungti;
  - 45.7 nedirbti su elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais, jei ant jų pateko skystis;
  - 45.8 neremontuoti pačiam sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištuko, kištukinio lizdo. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą kvalifikaciją.
46. Darbo su rankinėmis elektros mašinomis ir įrankiais metu draudžiama:
  - 46.1 laikyti rankose jų elektros laidus ir kabelius;
  - 46.2 liesti pjovimo bei judančius įrankius, valyti drožles, kol jis nesustoja;
  - 46.3 dirbti ant pristatomų kopėčių;
  - 46.4 palikti juos be priežiūros įjungtus į elektros tinklą;
  - 46.5 darbo metu laikytis už kabelio arba liestis prie besisukančių dalių;
  - 46.6 įnešti į katilų, rezervuarų ir pan. vidų kilnojamus transformatorius ir srovės dažnumo keitiklius.
47. Reikalavimai kilnojamais elektros šviestuvais:

- 47.1 pavojingose ir labai pavojingose patalpose bei lauke leidžiama naudotis ne aukštesnės kaip 50 V įtampos kilnojama šviestuvais;
- 47.2 kilnojamo šviestuvo elektros energijos šaltiniu leidžiama naudoti transformatorius, generatorius, keitiklius ir akumuliatorius. Šiam tikslui naudoti autotransformatorius draudžiama;
- 47.3 kilnojamų šviestuvų iki 50 V įtampos įjungimo šakutė turi netikti įjungimui į aukštesnės įtampos tinklą.
48. Neturint įrankių iki 50 V, padidinto pavojaus patalpose leidžiama naudotis įrankiais 220 V įtampos, patikimai juos įžeminus (jeigu tai numatyta konstrukcijoje) ir būtinai naudojant asmenines apsaugines priemones: dielektrines pirštines, kilimėlius, botus, kaliošus.
49. Ypatingai pavojingose patalpose, o taip pat, esant nepalankioms sąlygoms (katiluose, cisternose, šuliniuose ir pan.), elektriniams įrankiams leidžiama naudoti įtampą tik iki 12 V, būtinai naudojant apsaugines priemones.
50. Visos apsauginės priemonės turi būti su įspaudu, kuriame nurodoma galiojimo data ir apsauginei priemonei leistina įtampa. Prieš naudojimą guminės apsaugos priemonės turi būti apžiūrėtos, nuo jų turi būti nuvalytas
51. purvas, o jei paviršius sudrėkęs - gerai nušluostytas ir išdžiovintas. Skylėtomis arba suplyšusiomis apsaugos priemonėmis naudotis draudžiama.
52. Elektrinius šviestuvus prie pažeminančiųjų transformatorių galima jungti tiesiogiai arba kištukinių lizdų ir šakučių pagalba. Jungti elektrinius įrankius ir šviestuvus prie autotransformatorių draudžiama.
53. Elektriniai įrankiai turi būti jungiami žarninių laidų (kabelių). Leidžiama naudoti lanksčius laidus su izoliacija ne mažiau kaip 500 V įtampos, įvėrus į guminę žarną.
54. Naudojant elektrinius įrankius ir šviestuvus, jų laidai ir kabeliai pagal galimybę turi būti pakabinami. Negalima leisti laidams ir kabeliams betarpiškai liestis prie karštų metalinių, drėgnų ir tepaluotų paviršių. Aptikus bet kuriuos gedimus, darbas su elektriniais įrankiais arba šviestuvais turi būti nedelsiant nutrauktas.

Dirbant šlifavimo ir pjovimo diskais

55. Dirbant šiais įrankiais, sukeliami kibirkščių srautai, todėl dirbant būtina statyti apsauginius skydus. Be apsauginių skydų dirbti draudžiama.
56. Diskai turi būti su gamyklinės konstrukcijos apsaugomis.
57. Diską prie detalės stumti lygiai, be smūgių.
58. Draudžiama:
  - 58.1 dirbti disko šonu;
  - 58.2 naudotis svirtimis prispaudimo jėgai padidinti;
  - 58.3 stabdyti diską ranka ar kitu pašaliniu daiktu;
  - 58.4 įpjovoje laužti diską.
59. Darbo metu stovėti ne prieš diską, bet šonu į jį.

Dirbant grąžtais

60. Draudžiama:
  - 60.1 gręžti gilius angas konstrukcijose ir detalėse iš karto, neišimant grąžto ir neišvalius drožlių ir dulkių iš angos;
  - 60.2 gręžiant laikyti detales rankomis;
  - 60.3 darbo metu silpnai įtvirtintas detales prilaikyti rankomis;

- 60.4 dėti po gaminiu atsitiktinius padėklus, varžtus ir kt.;
- 60.5 dirbti grąžtu, kai sudėvėta jo konusinio paviršiaus dalis;
- 60.6 dirbti grąžtais, kurie darbo metu "muša";
- 60.7 gręžiant, žemai palenkti galvą prie gręžimo vietos;
- 60.8 tikrinti angas pirštais, išėmus grąžtą;
- 60.9 gręžti neužsidėjus apsauginių akinių;
- 60.10 naudotis raktais, kurie neatitinka varžtų ir veržlių dydžių, su išsidėvėjusiais kraštais, dėti tarpiklius, mušti plaktuku per raktą, pailginti vieną raktą kitu ar vamzdžiu;
- 60.11 drožles, dulkes pūsti burna ir valyti rankomis.
61. Visas detales gręžti tik patikimai jas įtvirtinus.
62. Gręžiant plonas plokštes, naudoti atramas.
63. Detalių tvirtinimui naudoti tvarkingus įrenginius.
64. Tvirtinant detales į varstotus ar kitas suspaudimo priemones, reikia prisiminti, kad tvirtinimo varžtus išdėstyti kaip galima arčiau prie detalės.
65. Gręžiant galias angas periodiškai šalinti drožles, dulkes specialiais kabliukais.

Dirbant elektriniais kaltais

66. Jeigu darbai vykdomi šalia dirbančių mašinų ar agregatų, būtina pastatyti patikimus aptverimus.
67. Esant bet kokioms pertraukoms darbo metu, pereinant į naują darbo vietą, išjungti elektrinį kaltą iš tinklo.
68. Pernešant elektrinį kaltą, laikyti jį už rankenos, o laidus susuktus į žiedą. Draudžiama pernešti elektrinį kaltą, laikant jį už laidų ar darbinės dalies.
69. Atliekant darbą, kurio metu gali atsikilti metalo ar kitos nuolaužos bei skeveldros, naudotis apsauginiais akiniais ir pastatyti apsauginius skydus, kad greta dirbantieji nebūtų sužeisti.
70. Nedirbti smūginiais ir kertančiais instrumentais be apsauginių įrenginių, apsaugojančių nuo instrumento iššokimo.
71. Draudžiama dirbti su elektriniu kaltu nuo pristatomų kopėčių.

Dirbant rankiniais diskiniiais pjūklais

72. Draudžiama:
  - 72.1 rankomis laikyti atpjaunamo ruošinio galą;
  - 72.2 baigiant pjauti, stovėti arti neįtvirtinto atpjaunamo ruošinio galo;
  - 72.3 atlikti remonto darbus: reguliavimą, tepimą, valymą ir kitokius darbus, kol rankinis pjūklas neišjungtas ir pilnai nesustojęs.
73. Ilgus ruošinius būtina pasidėti ant atramos.
74. Stebėti, kad nebūtų pašalinių žmonių darbo zonoje.
75. Pjaunant sunkias detales, saugotis, kad neužkristų atpjautas galas.

Dirbant obliumi

76. Palikti įjungtą rankinį oblių (prieš įjungiant į tinklą, įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje).
77. Draudžiama:
- 77.1 dirbti su nuskilusiais ir blogai įtvirtintais peiliais;
- 77.2 palikti įjungtą rankinį oblių ant žemės;
- 77.3 valyti rankomis, pūsti burna susikaupusias drožles, dulkes, esant įjungtam obliui į elektros tinklą.

Dirbant dažų nuėmimo įrankiu

78. Palikti įjungtą dažų nuėmimo įrankį (prieš įjungiant į tinklą įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje).
79. Draudžiama:
- 79.1 palikti įjungtą dažų nuėmimo įrankį ant žemės;
- 79.2 rankomis tikrinti, ar pučiamas karštas oras.
80. Darbo metu draudžiama kreipti karštą srovę į:
- 80.1 savo ir šalia esančių darbuotojų rankas, kojas ir t.t.;
- 80.2 lengvai užsidegančias medžiagas (šiuokšles, dažai, degūs skysčiai ir kt.).
81. Dažų nuėmimo įrankį naudoti tik pagal paskirtį.

Dirbant elektriniu metalo pjūkle

82. Palikti įjungtą elektrinį metalo pjūklą (prieš įjungiant į tinklą įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje).
83. Draudžiama palikti įjungtą elektrinį metalo pjūklą.
84. Visos pjaunamos detalės turi būti patikimai įtvirtintos.
85. Pjaunant vamzdžius, įsitikinti, kad tame vamzdyne nėra:
- 85.1 suspausto oro (garo ir kt.);
- 85.2 degiųjų dujų ar kitų degių medžiagų.

Dirbant elektriniu pjūkle

86. Palikti įjungtą elektrinę sriegėją (prieš įjungiant į tinklą įsitikinti, kad įjungimo mygtukas (jungtukas) būtų neutralioje padėtyje).
87. Draudžiama:
- 87.1 palikti įjungtą elektrinę sriegėją;
- 87.2 užsriegiant, atlikti bet kokius matavimo darbus.
88. Atlikinėti užsriegimo darbus tik patikimai įtvirtinus detales (vamzdžius, armatūrą ir t.t.).

89. Be tiesioginio vadovo žinios darbuotojui draudžiama:
- 89.1 patikėti ar užleisti savo darbo vietą, darbo priemones, pareigų vykdymą kitam ameniui;
- 89.2 imtis darbų, nesusijusių su darbo užduoties vykdymu.
90. Laikinais pasitraukiant iš savo darbo vietos informuoti tiesioginį vadovą, sustabdyti, išjungti iš elektros tinklo naudojamą įrankį, įrankį.

5. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

91. Būtina išjungti elektros srovę ir pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovui šiais atvejais:
- 91.1 pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitimą;
- 91.2 sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis lizdas, jungtukas);
- 91.3 pajutus svylančių laidų kvapą;
- 91.4 padidėjus triukšmui ir vibracijai;
- 91.5 nutrūkus elektros energijos tiekimui.
92. Išjungus apsauginei ar priešgaisrinei signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:
- 92.1 apžiūrėti pažeistą zoną;
- 92.2 elgtis ramiai, nesutrikinti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 92.3 iškviešti specialiąsias tarnybas telefonu ..... 112.....
93. Kilus gaisrui:
- 93.1 elgtis ramiai, nesutrikinti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 93.2 iškviešti ugniagesius telefonu 112.....;
- 93.3 evakuoti žmones;
- 93.4 gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);
- 93.5 informuoti tiesioginį UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovą.
94. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:
- 94.1 nedelsiant iškviešti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;
- 94.2 suteikti pirmąją pagalbą;
- 94.3 informuoti tiesioginį UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovą;
- 94.4 darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu; jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, informus tam tikru aktu.
95. Įvykus avarijai nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį UAB „JŪSŲ ĮMONĖ“ vadovą.
96. Esant ypatingam atvejui, keliančiam grėsmę darbuotojo sveikatai ar gyvybei, evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.

97. Įvykus elektros įrenginių pažeidimams arba avarijai, darbuotojas privalo imtis priemonių, kad nesusidarytų pavojus žmonių gyvybei, gaisrui kilti ir įrenginių sugadinimui, nedelsiant pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŪ ĮMONĖ“ vadovui.

6. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

98. Išjungti iš elektros tinklo naudotą įrankį (įrankį).
99. Nuvalyti įrankį (įrankį) nuo dulkių, tepalų ir t.t.
100. Patikrinti ar nepažeista kabelio izoliacija, o taip pat patikrinti apsaugines priemones, ar nėra mechaninių pažeidimų.
101. Perduoti įrankius asmeniui, atsakingam už elektros įrankių bei šviestuvų saugojimą.
102. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama.
103. Baigus darbą, patikrinti:
- 103.1 ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;
- 103.2 ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, apšvietimas;
- 103.3 ar nepalikta pašalinių lengvai užsiliepsnojančių medžiagų;
- 103.4 ar neužkrauti takai, skirti prieiti prie gaisro gesinimo priemonių, evakuacinių išėjimų.
104. Pastebėjus išvardintų reikalavimų, uždarant patalpas, pažeidimus, imtis priemonių jiems pašalinti. Jei to padaryti negalima, pranešti tiesioginiam UAB „JŪSŪ ĮMONĖ“ vadovui.
105. Informuoti tiesioginį UAB „JŪSŪ ĮMONĖ“ vadovą apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turinčius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.

Instrukciją parengė:

_____ (vardas, pavardė, pareigos)